

Inspiratiefiche

Economie en gezondheid

Wat cijfers zeggen?

72%

Werkgelegenheid

In 2023 was 72% van de 20- tot 64-jarigen aan het werk.

Om in 2030 80% te bereiken, moeten er 550.000 werkenden bijkomen. Dat is belangrijk voor onze economie, maar ook voor de gezondheid van de niet-beroepsactieve bevolking.

Uitval door ziekte

Op een gemiddelde werkdag is 7% van de werknemers afwezig door ziekte of een privéongeval.

Dat absentieïsme kost de werkgever 1123 euro per dag voor een voltijds werknemer. Zieke mensen kosten dubbel zoveel als werkloosheid, beroepsziekten en thematische verloven samen.

€1123

1 op 6

Gezondheidstoestand van de beroepsactieve bevolking

Het aantal werknemers met fysieke en psychische klachten is de laatste 5 jaar fors gestegen.

Een kwart van de werkende Belgen had vorig jaar motorische klachten zoals rug- of nekpijn. 1 op de 6 heeft burn-outsymptomen.

Gezondheidsbeleid

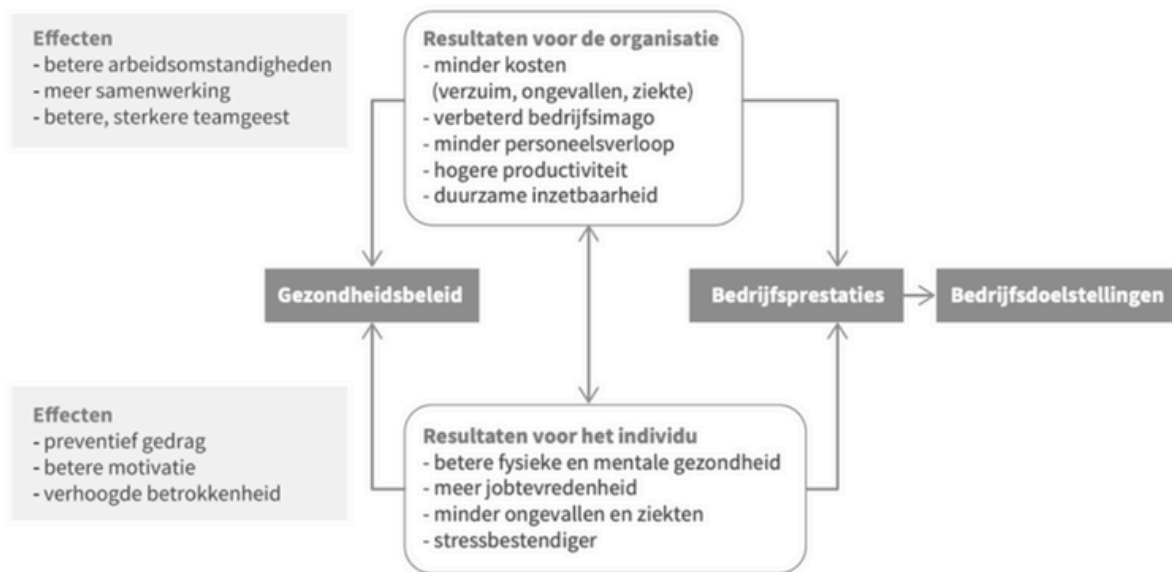
Kleinere organisaties met minder dan 50 werknemers scoren significant lager op het vlak van een gezondheidsbeleid.

Deze lage score gaat hoogstwaarschijnlijk samen met het gebrek aan tijd en middelen, zoals een goed uitgebouwde HR- en preventiestructuur. (Bron: Indicatorenbevraging, 2019)

KMO's

Welke winst maak je door gezondheid te integreren in het lokaal economisch beleid?

Door gezondheid te integreren binnen je economisch beleid, en dus te investeren in een gezonde en stimulerende werkomgeving, geef je de economie binnen je gemeente een boost. Een investering die zich op talloze manieren terugbetaalt, zowel voor individuele werknemers, lokale organisaties, als voor de maatschappij. Een win-win voor iedereen!

Bron: ENWHP 2004, *Making the case for workplace health promotion (WHP). Analysis of the effects of WHP*

Winst voor de werknemer

- Gezonde werknemers zijn productiever, energiever en stressbestendiger.
- Investeren in preventieve gezondheidsprogramma's bevordert het fysieke, mentale en sociale welzijn van je werknemers.
- Fitte en geëngageerde medewerkers dragen bij aan een hechte teamgeest.
- Werk verkleint het risico op armoede en zorgt voor betere zelfzorg, vooral voor mensen in een maatschappelijk kwetsbare situatie.

Winst voor de werkgever

- Een gezonde werkomgeving vermindert ziekteverzuim en absentieïsme.
- Bedrijven die gezondheid en welzijn centraal stellen, creëren een positief werkklimaat en verminderen personeelsverloop.
- Een gezond werkklimaat maakt een bedrijf aantrekkelijker voor huidige en toekomstige werknemers.
- De 'return on investment' voor elke euro geïnvesteerd in gezondheidsbevordering op de werkvloer bedraagt tussen de 1,26 en 3,32 euro. (Bron: Baxter et al., 2014)

Winst voor de maatschappij

- Een gezonde lokale economie draagt bij aan een gelukkige bevolking.
- Investeren in gezondheid en werkbaarheid vermindert socio-economische problemen en bevordert sociale en culturele inclusie.
- Het helpt bij het behalen van de Sustainable Development Goals (SDG's) van de World Health Organization (WHO), zoals goede gezondheid en welzijn voor iedereen (SDG 3) en waardig werk en economische groei (SDG 8).
- Gezondheidsongelijkheid vermindert door de integratie en toeleiding van maatschappelijk kwetsbare groepen naar de arbeidsmarkt

Wat is jouw rol als lokaal bestuur?

Neem als lokaal bestuur de regierol op

Als lokaal bestuur kun je brede samenwerkingen initiëren voor een geïntegreerd economisch beleid. Bundel je krachten met de VDAB, lokale bedrijven, onderwijsinstellingen... om de regionale bevolking te activeren en (terug) te begeleiden naar werk, met de focus op kwetsbare groepen.

Geef het goede voorbeeld

Investeer in een sterk gezondheidsbeleid voor je personeel en communiceer dit naar burgers, bedrijven en organisaties. Informeer en enthousiasmeer hen over gezondheidsinitiatieven via nieuwsbrieven, workshops en lokale media. Zo ervaar je zelf bovengenoemde voordelen en profileer je je als lokaal bestuur ook nog eens als een aantrekkelijke werkgever.

Stimuleer bedrijven om te investeren in gezondheidsprogramma's

Stimuleer bedrijven om gezondheidsprogramma's aan te bieden, workshops te organiseren of preventieve screenings te voorzien. En beloon organisaties die dat al doen.

Volg het 7-stappenplan naar een lokaal gezondheidsbeleid

Voor een effectief personeelsbeleid dat inzet op gezondheidsbevordering en ziektepreventie is meer nodig dan enkele losse acties. Wil je **blijvende impact**, dan heb je een **integrale visie** op middellange en lange termijn nodig die verankerd zit in het lokaal gezondheidsbeleid. Dat vraagt wat inspanning, maar gelukkig sta je er niet alleen voor. Laat je inspireren door de **succesfactoren** voor een gezonde gemeente en het [7-stappenplan](#) naar een lokaal gezondheidsbeleid. Bovendien geef je via de [Gezonde Gemeente Matrix](#) je beleid concreet vorm volgens **vier preventiestrategieën**: educatie, omgevingsinterventies, afspraken en regels, en zorg en begeleiding.

Maar hoe pas je dit alles nu precies toe op je eigen beleid? De procesbegeleiding van je Logo helpt je bij de opmaak, uitvoering en evaluatie van je lokaal gezondheidsbeleid.

Hoe kunnen de ambtenaar economie en de gezondheidsmedewerker samenwerken?

Samen met de gezondheidsambtenaar is het jouw doel om een gezond economisch beleid te realiseren. Maar wat kan de gezondheidsambtenaar nu concreet voor jou betekenen? Wat zijn jullie gemeenschappelijke doelstellingen? Ter inspiratie geven we hieronder een voorbeeld voor je meerjarenplan 2026-2031. Met heel wat gedeelde doelstellingen tussen economie en gezondheid.

Strategische doelstelling

Ons lokaal bestuur neemt gezondheid op als een belangrijk thema binnen een geïntegreerd lokaal economisch beleid.

Operationele doelstelling 1

We nemen binnen het lokaal bestuur onze voorbeeldrol op door een gezonde en veilige werkomgevingen te creëren die het mentaal en fysiek welzijn van onze werknemers bevorderen.

Acties:

- We organiseren verschillende **bewustwordingscampagnes**, zoals infosessies om het stigma rond mentale gezondheid te verminderen.
- Met **omgevingsinterventies** creëren we een gezondere werkomgeving binnen de verschillende diensten van ons lokaal bestuur. Denk maar aan zit- en stabureaus, nudgingmateriaal rond gezonde voeding en de organisatie van beweegactiviteiten op de werkvloer.
- We verankeren de bevordering van de **mentale en fysieke gezondheid in het personeelsbeleid**. Denk hierbij aan flexibele werktijden, gezonde voedingsopties, dienstvrijstelling voor deelname aan het bevolkingsonderzoek en ook een kwaliteitsvol Employee Assistance Program (EAP) dat werknemers ondersteunt in hun mentaal, emotioneel en fysiek welzijn.

Operationele doelstelling 2

Als lokaal bestuur stimuleren we werkgelegenheid die niet alleen economisch productief is, maar ook lokale ondernemingen aanzet om het welzijn en de tevredenheid van werknemers te bevorderen.

Acties:

- We zetten bedrijven die zich inzetten voor een gezonde werkomgeving in de bloemetjes. We reiken bijvoorbeeld, net als stad Waregem, een **lokale award uit voor de Gezondste Organisatie van onze stad of gemeente**.
- We organiseren een **jaarlijkse gezondheidsbeurs of intervisie** waar bedrijven hun gezondheidsinitiatieven presenteren, en waar workshops en lezingen worden gegeven over gezondheidsbevordering op de werkvloer.
- We starten een **bedrijfsambassadeursprogramma** waarin bedrijven die vooroplopen in gezondheidsbevordering andere bedrijven adviseren en inspireren om vergelijkbare initiatieven te implementeren.
- We bieden (financiële) **incentives** aan bedrijven die aantoonbaar **investeren in gezondheidsprogramma's en welzijnsbevorderende maatregelen** voor hun personeel. En we promoten bestaande initiatieven zoals werkbaarheidscheques en de KMO-portefeuille.

Operationele doelstelling 3

We faciliteren een soepele en effectieve (re-)integratie van (langdurig) zieken en mensen in een maatschappelijk kwetsbare situatie tot de arbeidsmarkt. We besteden hierbij extra aandacht voor het individuele welzijn, noden, behoeftes en capaciteiten.

Acties:

- We **bevragen de noden en ondersteuningsbehoeften** van ondernemingen op het vlak van gezondheidsbevordering en ziektepreventie. Op die manier kunnen we als lokaal bestuur een preventief gezondheidsaanbod aanbieden op maat van bedrijven en kunnen we verbeterpunten en suggesties snel identificeren.
- We **stimuleren werkzoekenden** om lokaal aan de slag te gaan onder het motto 'Ik werk lokaal'. We voorzien bijvoorbeeld een website waar alle vacatures in onze gemeente worden gebundeld, zoals ikwerkinzwevegem.be. We leggen de nadruk op de voordelen van dichtbij huis werken: een betere werk-privébalans, fietsen naar het werk, minder tijd in de file ...
- We werken samen met partners zoals VDAB en mutualiteiten om **langdurig zieken en mensen in een maatschappelijk kwetsbare situatie** te **ondersteunen** om aangepast werk te vinden, vaardigheden op te bouwen en eventuele obstakels te overwinnen.
- We **faciliteren samenwerkingen** tussen lokale bedrijven en onderwijsinstellingen om stages, opleidingen en werkervaringsplaatsen aan te bieden die de overgang naar de arbeidsmarkt vergemakkelijken.
- We organiseren **jobbeurzen en netwerkbijeenkomsten** om werkzoekenden en lokale werkgevers met elkaar in contact te brengen. Zo vergemakkelijken we directe matches en bevorderen we de lokale werkgelegenheid.
- We starten **mentorprogramma's** waarbij ervaren werknemers of gepensioneerden werkzoekenden begeleiden en coachen bij hun zoektocht naar werk en integratie in de werkvloer.

Opzoek naar meer acties om je beleid vorm te geven? Neem dan eens een kijkje op de [Wegwijzer werk](http://Wegwijzer_werk) op preventiemethodieken.be. Hier vind je voor de verschillende gezondheidsthema's een overzicht van ondersteuningsmaterialen, acties en projecten die je op weg helpen naar een gezonde werkomgeving.

Met Logo naar een Gezonde Gemeente

Belangrijkste boodschap? Voor effect op lange termijn sla je best de handen in elkaar met andere beleidsdomeinen. Logo helpt je de brug te maken. Onze medewerkers ondersteunen jouw lokaal bestuur met de tools van de kadermethodiek Gezonde Gemeente. Ondersteuning nodig bij de opmaak, uitwerking en evaluatie van een integraal en kwaliteitsvol lokaal preventief gezondheidsbeleid? Contacteer dan jouw Logo.

COLOFON

Inspiratiefiche Economie en gezondheid

Deze publicatie is een realisatie van de Vlaamse Logo's met de steun van de Vlaamse overheid, geïnspireerd op de Inspiratiegidsen voor een integraal gezondheidsbeleid van het Vlaams Instituut Gezond Leven vzw.

Auteur

Faber Pennings

Verantwoordelijke uitgever

Vlaamse Logo's
Nico Carpiou
Logo Antwerpen vzw,
Jodenstraat 44
2000 Antwerpen

© 2024, Vlaamse Logo's,
Alle rechten voorbehouden

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor educatieve, pedagogische en sociale doeleinden die geen commercieel oogmerk hebben, mag al het materiaal vrij gebruikt worden mits correcte bronvermelding van deze publicatie.